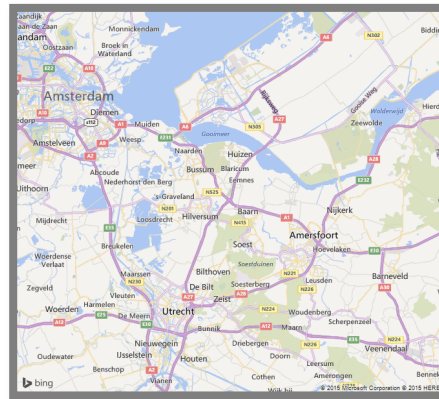

OWC Jongerenteam

MIRT- onderzoek Oostkant Amsterdam

Begeleidend rapport 1^e en 2^e fase probleemanalyse

Oktober 2015 – februari 2016

Opdrachtgever:

Dhr. L. de Vries
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Projectbegeleiding:

Monique van Dam
ONE WORLDcitizens
www.oneworld-citizens.org

OWC Jongerenteam:

Alice Korsch - Teamcoördinator
Harmen van Oosten
Shane Pattipeilohy
Emma de Leeuw
Tim Bertens
Taco Droogers
owcjongerenteam.wordpress.com

Auteur:

Alice Korsch

Eindhoven, maart 2016

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Voorwoord

Voor u ligt het begeleidend rapport van het OWC Jongerenteam voor het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam.

In deze rapportage worden de inhoudelijke uitkomsten uit de eerste en tweede fase van de probleemanalyse (oktober 2015 t/m februari 2016) beschreven. Het OWC Jongerenteam is tot stand gekomen uit een samenwerking tussen ONE WORLDCITIZENS en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Het OWC Jongerenteam wil graag de programmamaker van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam, dhr. L. de Vries, bedanken voor zijn inhoudelijke begeleiding. Tevens danken wij ook de oprichtster van ONE WORLDCITIZENS en projectbegeleider van het OWC Jongerenteam, Monique van Dam voor haar bijdrage aan het proces en de scholen, jongeren en jong professionals die hebben meegewerkt in het onderzoek.

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	6
2. Eerste fase (oktober t/m november 2015)	7
2.1. Gebiedssessie – Inventarisatie projectgebied	8
2.2. SWOT – analyse	9
2.2.1. SWOT analyse Landschap	10
2.2.2. SWOT analyse Economie	11
2.2.3. SWOT analyse Bereikbaarheid	12
3. Tweede fase	13
3.1. Gebiedssessie – Dromen over de toekomst	14
3.2. Schoolbezoeken – Co-creatiesessies over de toekomst	16
3.2.1. Landschap	16
3.2.2. Economie	17
3.2.3. Bereikbaarheid	18
3.3. Jongerenthema's	19
3.4. Gebiedssessie – Scenario's voor de toekomst	21
3.4.1. Scenario Laag	22
3.4.2. Scenario Hoog	23
3.5. Gebiedssessie – Strategie OWC Jongerenteam	24
4. Derde fase	26
5. Het netwerk	28
6. Afronding tweede fase	29
Bijlage 1. Procesverslag	30

Samenvatting

Het OWC Jongerenteam draagt bij aan het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Het team bestaat uit jongeren bekend met het projectgebied en met affiniteit voor één van de hoofdthema's en een teamcoördinator, Alice Korsch. In samenwerking met het Ministerie doen zij onderzoek naar de thema's landschap, economie en bereikbaarheid in de regio Amsterdam – Hilversum – Almere – Amersfoort – Utrecht. De aanleiding voor dit onderzoek is de verwachte toekomstige problematiek rondom de doorstroming van de A1 ten oosten van Amsterdam.

De eerste fase van het OWC Jongerenteam (oktober t/m november 2015) stond in het teken van het vormen van het kernteam, het kennismaken met het projectgebied en het verdiepen in de inhoudelijke analyse. Hiervoor is een **SWOT-analyse** gemaakt van het projectgebied aan de hand van de drie hoofdthema's landschap, economie en bereikbaarheid. Deze fase wordt beschreven in hoofdstuk 2. Een videoverslag van deze periode is [hier](#) te vinden.

In de tweede fase (december 2015 t/m februari 2016) heeft het OWC Jongerenteam verschillende gebiedssessies en schoolbezoeken georganiseerd om samen met jongeren uit het projectgebied een beeld te vormen over wat jeugd het meest belangrijk vindt. Hieruit zijn vier jongerenthema's tot stand gekomen, namelijk **circulaire economie, sociale behoeften, onderwijs en werkgelegenheid**. Ook heeft het team twee toekomstscenario's geschetst aan de hand van de beter bekende WLO scenario's. De activiteiten en de bevindingen uit deze fase zijn te vinden in hoofdstuk 3. Een korte promotievideo over het OWC Jongerenteam en deze fase is [hier](#) te bekijken.

In hoofdstuk 4 wordt een vooruitblik gegeven op de derde en tevens laatste fase van het OWC Jongerenteam. Deze derde fase zal het OWC Jongerenteam gebruiken om de vier gekozen jongerenthema's; sociale behoeften, onderwijs, circulaire economie en werkgelegenheid, in samenwerking met andere jongeren verder uit te diepen. Hiervoor zullen er nog meer **scholen** uit het projectgebied bezocht worden, het team organiseert een **dialoogmiddag** tussen jongeren en beleidsmakers op 8 juni 2016 en er zal een **DENKTANK** concept worden uitgewerkt om jongeren ook op de lange termijn te kunnen blijven betrekken bij verschillende beleidsvraagstukken van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Het OWC Jongerenteam heeft een website om op de hoogte te blijven van de huidige ontwikkelingen: owcjongerenteam.wordpress.com

1. Inleiding

Het OWC Jongerenteam draagt bij aan het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Het team bestaat uit jongeren bekend met het projectgebied en met affiniteit voor één van de hoofdthema's en een teamcoördinator, Alice Korsch. In samenwerking met het Ministerie doen zij onderzoek naar de thema's landschap, economie en bereikbaarheid in de regio Amsterdam – Hilversum – Almere – Amersfoort – Utrecht. De aanleiding voor dit onderzoek is de verwachte toekomstige problematiek rondom de doorstroming van de A1 ten oosten van Amsterdam.

Het MIRT-onderzoek kent in de fase van de probleemanalyse een tweesporenaanpak. Het OWC Jongerenteam denkt mee in onderzoekspoor 1, waarin de toekomstige ontwikkelingsrichting in beeld wordt gebracht aan de hand van scenario's, ambities en strategieën. Het OWC Jongerenteam vertegenwoordigd hierin de stem van de jongeren uit het gebied door met hen in gesprek te gaan over hun wensen, behoeften, zorgen en ideeën voor de toekomst. Het OWC Jongerenteam heeft de ambitie om gedurende dit proces een structureel netwerk van nieuwe partners in het gebied te bouwen, die ook in de toekomst de samenwerking tussen jeugd en beleid zal faciliteren.

Dit begeleidend rapport omvat de inhoudelijke uitkomsten uit de eerste en tweede fase van het onderzoek (oktober 2015 t/m februari 2016) door het OWC Jongerenteam. Het proces is in beeld gebracht met behulp van een videoverslag en de website van het OWC Jongerenteam owcjongerenteam.wordpress.com. Het videoverslag is gemaakt door Tim Bertens en is [hier](#) te bekijken.

2. Eerste fase (oktober t/m november 2015)

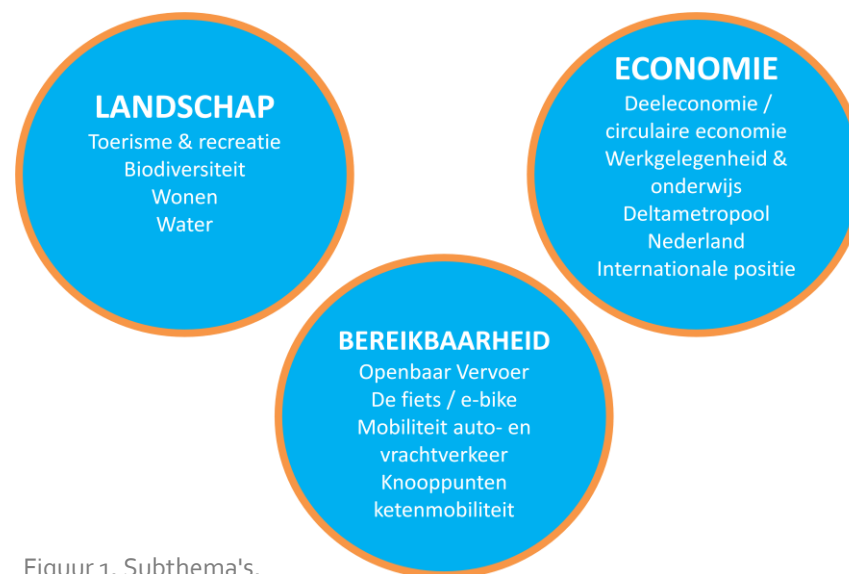
Het OWC Jongerenteam is sinds 1 oktober 2015 gestart met deelnemers van 12 tot 25 jaar. De Kick-off van het Jongerenteam vond plaats tijdens het jaarlijkse OWC event op vrijdag 09 oktober 2015 bij Seats2meet in Eindhoven. Deze dag heeft het team de dialoog gevoerd rondom het thema 'Jeugd & beleid, waar ontmoeten we elkaar?'. Het was een eerste kennismaking tussen het OWC Jongerenteam en het Ministerie waarbij de kaders van het project zijn afgestemd en mogelijkheden voor de inzet van het Jongerenteam zijn besproken.

In deze eerste fase van het onderzoek, oktober en november 2015, is er een startteam gevormd die zich, per thema, heeft verdiept in de inhoudelijke analyse van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam. In wekelijkse online overleggen zijn de bevindingen met elkaar gedeeld en zijn er voorbereidingen getroffen voor een eerste bijeenkomst in november 2015. Deze eerste fase stond vooral in het teken van kennismaken, zowel met het team, als de werkwijze van het Ministerie, de materie en het projectgebied.

2.1. Gebiedssessie – Inventarisatie projectgebied

Op 14 november 2015 is het OWC Jongerenteam samengekomen bij PEER! Seats2meet in Amersfoort voor een eerste gebiedssessie. De inhoud van deze bijeenkomst bestond uit het maken van een eerste versie van de SWOT-analyse van het projectgebied. Hieraan voorafgaand hebben de jongeren in eigen woorden een impressie gegeven over het gebied aan de hand van de drie hoofdthema's: landschap, economie & bereikbaarheid. Hiermee hebben zij de informatie uit de inhoudelijke analyse van het project eigen gemaakt. De drie hoofdthema's zijn afgebakend met behulp van subthema's die voor het Jongerenteam relevant en herkenbaar zijn (zie figuur 1).

Figuur 1. Subthema's.

Na een verdiepende dialoog met de deelnemers over deze subthema's is de groep in kleine groepen uiteen gegaan om aan de hand van de informatie uit de presentaties, de dialoog en persoonlijke ervaringen per thema de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen te inventariseren. Deze zijn later samengebracht in één SWOT en gedeeld in de groep. Het Jongerenteam heeft de uitkomsten verder aangescherpt en deze worden in paragraaf 2.2. per thema weergegeven.

2.2. SWOT – analyse

Bij de totstandkoming van de SWOT analyse van het OWC Jongerenteam over het projectgebied is uitgegaan van de eerder vastgestelde subthema's. De sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen zijn geïnventariseerd met behulp van de volgende vragen:

Sterkten

- Wat is er goed in het gebied?
- Wat vinden we belangrijk?
- Wat zijn de (unieke) kwaliteiten van het gebied?

Zwakten

- Wat is er niet goed in het gebied?
- Wat kan er verbeterd worden?
- Wat zijn de oorzaken van de problemen?

Kansen

- Welke trends en ontwikkelingen zijn er gaande die een positieve invloed kunnen hebben op het gebied?
- Welke kansen liggen er voor groei?
- Hoe kan het gebied zich onderscheiden?

Bedreigingen

- Welke trends en ontwikkelingen zijn er gaande die een negatieve invloed kunnen hebben op het gebied?
- Waar is het gebied het meest kwetsbaar voor?

In de volgende subparagrafen worden de SWOT analyses voor de thema's Landschap, Economie en Bereikbaarheid schematisch weergegeven en verbeeld aan de hand van afbeeldingen. Het is een samenvatting van onderwerpen die het Jongerenteam als belangrijk ervaart. De SWOT dient als achtergrondinformatie voor de volgende fasen van het onderzoek. De oplevering van deze SWOT is tevens de afronding van de eerste fase van het onderzoek door het OWC Jongerenteam.

2.2.1. SWOT analyse Landschap

STERKTEN

- Gebied met grote diversiteit en hoge **landschappelijke waarden** omringd door vier grote steden.
- Veel ecologische gradiënten en **biodiversiteit**.
- Actieve recreatie in bosrijke omgeving en passieve recreatie in andere landschappen.
 - **Beleefrijk landschap**.
- 4 landschapstypen, onderscheidend en versterkend.

ZWAKTEN

- Weinig natuur direct grenzend aan de vier nabije steden Amsterdam, Almere, Amersfoort en Utrecht.
- Het landelijk gebied is **slecht toegankelijk** vanuit de randen van de stad (woonwijk).

KANSEN

- 2e Groene Hart gevoel.
- Recreatievaart in binnensteden.
- Landschapsbeleving voor jong 18+ en oud 65+.

BEDREIGINGEN

- **Conservatief behoudend karakter** van bewoners en natuurorganisaties in de regio Gooi en Vechtstreek kan nieuwe ontwikkelingen tegenwerken.
 - Grootschaligheid.
- **Versnippering** van het landschap door bebouwing en infrastructuur.

2.2.2. SWOT analyse Economie

STERKTEN

- Internationale bereikbaarheid.
- Midden in de Randstad (MRA).
- **Diversiteit** in leeftijd en opleiding van bewoners in de regio.
- **Goed vestigingsklimaat** voor grote internationale bedrijven.

ZWAKTEN

- Hoge werkloosheid in Almere
 - Lokale bereikbaarheid
- **Weinig samenwerking** tussen deelgebieden
- Bedrijfsleven sluit te weinig aan op **onderwijs**
- **Vergrijzing** neemt toe in de regio Gooi en Vechtstreek.
- Laagopgeleiden zijn minder mobiel, waardoor meer werkgelegenheid in Almere noodzakelijk is of de bereikbaarheid van omliggende gebieden moet worden verbeterd.

KANSEN

- Deltametropool Nederland.
- Achtertuin van Amsterdam voor bedrijven en inwoners.
 - **Kansen voor innovatie** door investeringen uit de Vechtstreek om lokale initiatieven te promoten.
 - Transport over water.
 - 6 uur durende werkdag.
 - Inzetten op **zelfredzaamheid** van de mens om eigen welzijn te verhogen.
- Verhoging mobiliteit laagopgeleiden, verplaatsing naar regio Gooi & Vechtstreek (bv. sector zorg).

BEDREIGINGEN

- Te veel regelgeving waardoor vestigingsklimaat onaantrekkelijk wordt voor (nieuwe) grote (int.) bedrijven.
- De val **Hilversum MediaPark** door ontwikkelingen 'nieuwe manier van tv kijken'.
- Overbevolking heeft impact op de leefbaarheid van de regio
 - Vergrijzing
- **Concurrentie creatieve sector** (Utrecht, Amsterdam en Almere) i.p.v. versterking door samenwerking.

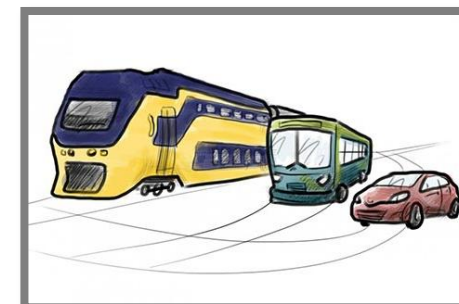
2.2.3. SWOT analyse Bereikbaarheid

STERKTEN

- Gebiedsvullende connecties en aansluitingen.
- **Internationale bereikbaarheid** met OV.
- Veel fietspaden.

ZWAKTEN

- **Functionaliteit en effectiviteit van het OV** t.o.v. het comfort van de auto, voor- en natransport OV is tijdrovend.
- **Veel spoorwegovergangen** en vaak vertragingen op het spoor.
- **Intensief gebruik van fietspaden** door recreanten en snelle woonwerk fietsers.

KANSEN

- **Knooppunten** waar alle vervoersmiddelen (trein, bus, Greenwheels, OV-fiets etc.) en voorzieningen (seats2meet, Airbnb, P+R, XSwonen, AHtoGo etc.) te vinden zijn.
- OV als werk- en ontmoetingsplek (seats2meet).
- **Gedragsverandering**; fiets en OV i.p.v. auto, reizen buiten de spits, thuiswerken, niet langer eigenaar willen zijn van een auto.
- Zelfrijdende auto.
- Vrije spoorwegovergangen en beter afgeschermd routes op risicovolle plekken.
- Wonen & werken verbonden door **snelle fietspaden** (e-bike).

BEDREIGINGEN

- **Fijnstof** (hoge snelheid) en Europese normen worden overschreden (voornamelijk langs drukke wegen).
- **Extreme filevorming** door groei forenzenstroom.
- Betrouwbaarheid OV verslechterd en OV wordt **onbetaalbaar**.

Vertrek	Naar / Opmerkingen	Spoor	Trein	
15:24	Nijmegen Stopt ook in Driebergen-Zeist, Veenendaal-De Kl	11	Intercity	+5 minuten
15:32	Amersfoort	11 ^a	Intercity	
15:32	Rotterdam Centraal	9	Intercity	
15:34	Baarn	1	Sprinter	
15:35	Den Haag Centraal via Woerden, Gouda, Zoetermeer	12 ^a	Sprinter	
15:38	Nijmegen	14	Intercity	
15:38	Wageningen			

3. Tweede fase

In de periode van december 2015 tot en met februari 2016 heeft het OWC Jongerenteam tijdens gebiedssessies en schoolbezoeken samen met jongeren uit het projectgebied een beeld gevormd over wat jeugd het meest belangrijk vindt en twee scenario's voor de toekomst geschetst. De activiteiten die het OWC Jongerenteam deze periode heeft ondernomen zijn als volgt:

- **29 december 2015 – Gebiedssessie Dromen over de toekomst in samenwerking met jongeren van de NJN.**
Welke onderwerpen vinden jongeren het meest belangrijk? (zie paragraaf 3.1.)
- **04 februari 2016 – Schoolbezoek POUWER College.**
Hoe zien jongeren de thema's landschap, economie en bereikbaarheid in 2030? (zie paragraaf 3.2.)
- **09 februari 2016 – Schoolbezoek UniC.**
Hoe zien jongeren het landschap in 2030? (zie paragraaf 3.2.)
- **10 februari 2016 – Schoolbezoek Trajectum College.**
Hoe zien jongeren de economie (wonen, werken, onderwijs, energie) in 2030? (zie paragraaf 3.2.)
- **11 februari 2016 – Schoolbezoek Basisschool De Spits.**
Hoe zien jongeren de bereikbaarheid in 2030? (zie paragraaf 3.2.)
- **22 februari 2016 – Gebiedssessie scenario's voor de toekomst.**
Welke ontwikkelingen ziet jeugd voor de toekomst in het kader van de WLO scenario's? (zie paragraaf 3.4.)
- **26 februari 2016 – Gebiedssessie einddoel en strategie OWC Jongerenteam in samenwerking met jong professionals.**
Wat is het einddoel van het OWC Jongerenteam voor juni 2016 en welke stappen moeten hiervoor gezet worden? (zie paragraaf 3.5.)

In de volgende paragrafen wordt er verder omschreven wat het OWC Jongerenteam tijdens deze activiteiten heeft gedaan en wat hieruit is opgehaald.

3.1. Gebiedssessie – Dromen over de toekomst

Op 29 december 2015 is het OWC jongerenteam op bezoek geweest bij het jaarlijkse NJN congres op het Gerrit Rietveld College in Utrecht. Tijdens de workshop 'Dromen over de Toekomst' heeft het OWC Jongerenteam samen met zo'n 20 andere jongeren onderzocht welke thema's en ontwikkelingen jeugd nu écht belangrijk vindt.

Het eerste onderdeel van de workshop bestond uit het schetsen van een "realistisch" toekomstbeeld voor 2030 (met een doorkijk naar 2040). Hierbij ontstonden vele mooie en inspirerende collages. Aan de hand van deze collages stelde de deelnemers in tweetallen elkaar voor als de persoon die zij in 2030 zijn en vertelde elkaar over hoe hun wereld eruit zal zien. Er werd naar overeenkomsten en verschillen gezocht, en die werden gevonden. Zo werd er gesproken over de technologische ontwikkeling en dat dit in de toekomst steeds belangrijker wordt. Ook het belang van een lokale productie (circulaire economie), milieubewustwording, emancipatie, onderwijs en internationalisering waren onderwerp van gesprek.

Na deze beeldvorming van de toekomst ging de groep uiteen om de dialoog te voeren over wat wij jongeren belangrijk vinden voor onze toekomst. We probeerden antwoord te geven op de vraag; Wat vinden wij belangrijk in de wereld, voor onszelf, nu & in de toekomst? Welke ontwikkelingen zien we? Welke worden er steeds belangrijker? Waar zijn we bang voor? Wat vinden wij dat er verbeterd moet worden? De onderwerpen die tijdens deze dialoog naar voren zijn gekomen zijn opgenomen in het onderstaande overzicht. Aan het eind van deze intensieve middag is er een lijst tot stand gekomen met onderwerpen die écht jeugd belangrijk vindt voor de toekomst (zie figuur 2).

Figuur 2. Jongerenthema's.

3.2. Schoolbezoeken – Co-creatiesessies over de toekomst

Het OWC Jongerenteam is in deze fase van het onderzoek op bezoek geweest bij vier scholen in het projectgebied, namelijk het POUWER College, UniC, het Trajectum College en Basisschool de Spits. Het team heeft daarmee een grote groep jongeren bereikt van allerlei verschillende leeftijdscategorieën, niveaus, achtergronden, milieus en culturen. Tijdens deze creatieve sessies vroegen de leerlingen een beeld te vormen van de toekomst in 2030 voor één van de hoofdthema's van het project: landschap, economie of bereikbaarheid.

3.2.1. Landschap

Bij dit thema kwam duidelijk naar voren dat de leerlingen de gebruikersfunctie en het gemeenschappelijk gebruik van het landschap het meest belangrijk vinden. Het landschap moet veelzijdig en functioneel zijn. Ontmoetingsplekken, sportgelegenheden, buurt- /schooltuinen, meer groen, schoon (recreatie)water, recreatie, het moet allemaal te vinden zijn in het landschap en het liefst zo dicht mogelijk bij huis. Leuke ideeën om dit in de eigen omgeving te creëren zijn bijvoorbeeld buurtmoestuinen, eetbare planten en bomen in parken en een gezamenlijk zwembad. Het landschap dient als middel om elkaar te ontmoeten en mensen dicht bij elkaar te brengen. In de stad mag er niet meer ruimte verloren gaan en de openbare ruimte moet zo groen mogelijk worden ingericht. Daarbij is het van belang om samen zorg te dragen voor de natuur. Om vervuiling en klimaatverandering tegen te gaan en het zorg dragen voor het landschap te stimuleren is het belangrijk om kinderen spelenderwijs bewust te maken van het zorg dragen voor de natuur. Het onderwijs zien zij hierbij als een belangrijk middel.

Misschien wel de meest opvallende ontdekking was dat de jongeren zo min mogelijk gebruik willen maken van de technologie in het landschap. Dus geen tablets, smartphones of andere digitale snufjes tijdens het recreëren, maar "echt ervaren, dichtbij huis". Als het gaat om duurzame energie, zoals bijvoorbeeld zonnepanelen, dan zien jongeren de technologie juist wel als onderdeel van landschap in 2030.

3.2.2. Economie

Economie is een erg ruim en moeilijk begrip. Daarom heeft het OWC Jongerenteam ervoor gekozen het onderwerp op te delen in vier subthema's die voor jongeren herkenbaar zijn, namelijk wonen, werken, energie en onderwijs.

De economie staat voor jongeren vooral in het teken van technologie en onderwijs. Kinderen leren van jongs af aan om te gaan met technologie en de technologie helpt ons om vanaf jongs af aan te leren. De leerlingen denken dan ook dat de technologie het mogelijk maakt dat mensen in 2030 veel meer thuis werken en thuis leren. Ook zal de automatisering verder toenemen, maar hier zien jongeren meer kansen in als bedreigingen. Zo kan de technologie in de zorgsector mensen helpen om langer zelfstandig te blijven wonen.

Bij het subthema "onderwijs" vonden de jongeren vooral belangrijk dat school een veilige plek moet zijn waar iedereen kan leren. Het onderwijs moet aansluiten bij de werkgelegenheid, zeker als er in de toekomst steeds meer processen geautomatiseerd worden. Praktijkonderwijs is daarbij heel belangrijk, maar ook zal er in 2030 veel meer gebruik worden gemaakt van de technologie in het onderwijs. Bij het subthema "werken" werd de technologie en automatisering duidelijk als kans gezien voor meer werkgelegenheid. De technologie zal het werk niet kunnen overnemen van de mensen, maar wel vergemakkelijken, waardoor juist weer meer innovatie mogelijk is.

Eén van de meest besproken onderwerpen bij het subthema "wonen" was het energiegebruik. In de toekomst moet onze manier van wonen duurzamer worden, zowel door energiebesparing als het gebruik van duurzame energie. Dit is niet alleen belangrijk voor het milieu, maar ook voor de portemonnee. In 2030 zien zij dan ook dat er meer huizen klimaatneutraal gebouwd zullen worden. Bij het subthema "energie" werd ook de uitputting van fossiele brandstoffen besproken. De leerlingen zien in de toekomst vooral kansen voor de technologie om vervoersmiddelen, als de auto, te verduurzamen.

3.2.3. Bereikbaarheid

Erg opvallend was dat de leerlingen veel technologische vooruitgang voorspellen voor de mobiliteit in 2030. Zo werden er drones, 3D geprinte fietsen en elektrische auto's getekend. Jongeren vinden het belangrijk dat vervoersmiddelen in de toekomst milieuvriendelijker en veiliger worden. De technologie moet er voor zorgen dat onze manier van reizen zo duurzaam mogelijk wordt gemaakt. Zo werden er voorbeelden genoemd als wegen die op zonne-energie verlicht worden en fietsen waarmee elektriciteit wordt opgewekt. Ze zien toekomst in de elektrische auto die met de nieuwste technologie zijn uitgerust om de veiligheid te garanderen. De zelfrijdende auto wordt nog niet gezien als standaard in 2030. De jongeren denken niet dat er minder auto's zullen rijden, maar vinden wel dat het openbaar vervoer duurzamer, sneller en efficiënter moet. Ook zien ze kansen voor het vervoer over water en de opkomst van de elektrische fiets.

3.3. Jongerenthema's

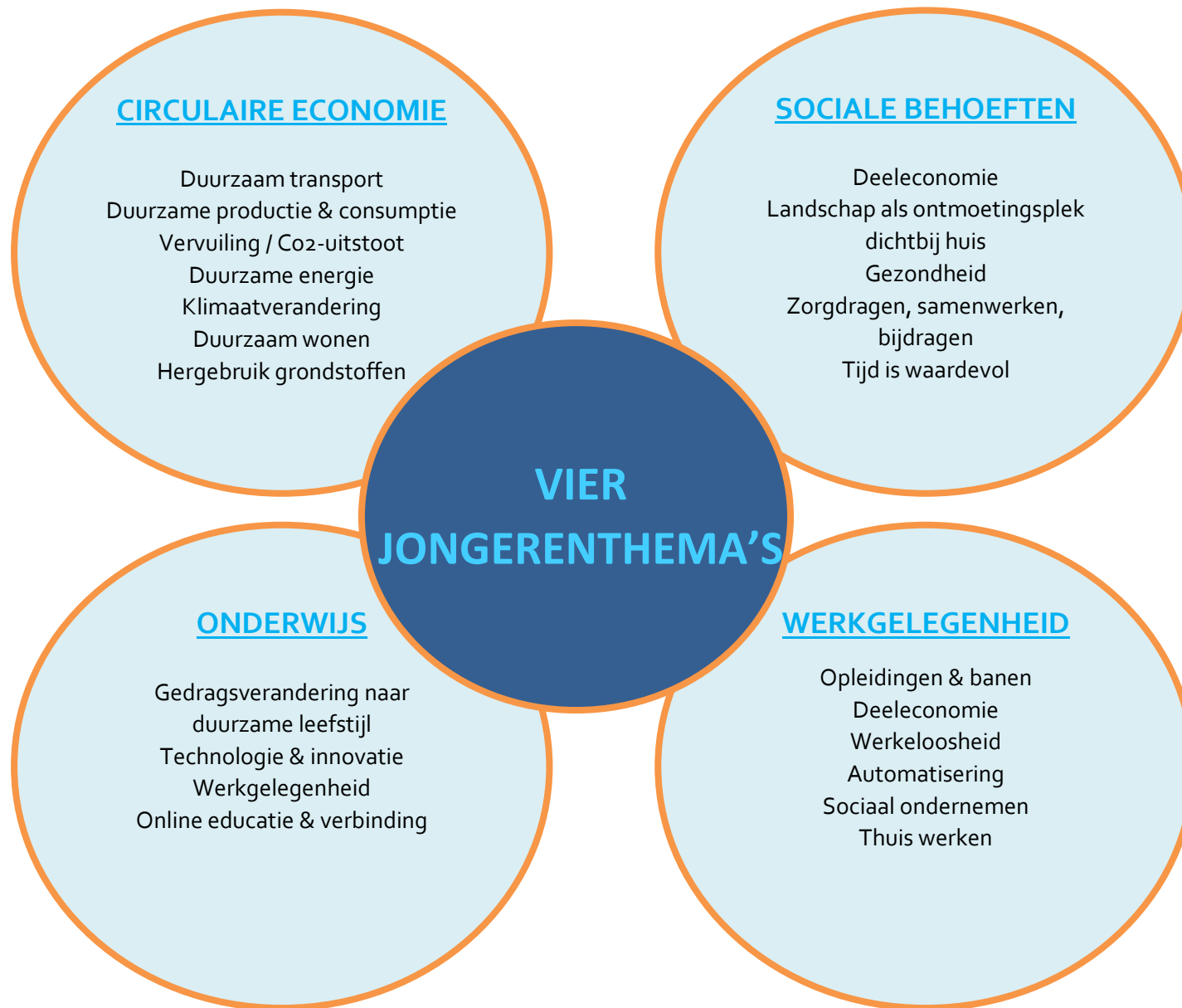
Het OWC Jongerenteam heeft de informatie die is opgehaald tijdens de schoolbezoeken samengevat in het onderstaand figuur (zie figuur 3). Het is een overzicht van alles wat jeugd belangrijk vind voor de toekomst binnen de thema's landschap, economie en bereikbaarheid.

LANDSCHAP	ECONOMIE	BEREIKBAARHEID
<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijke functie • Veelzijdig en functioneel • Groene openbare ruimte • Dicht bij huis • Ontmoetingsplek • Zorg dragen voor de natuur • Onderwijs vervuiling en klimaatverandering • Geen technologie • Duurzame energie 	<ul style="list-style-type: none"> • Onderwijs en werkgelegenheid • Technologie en onderwijs • Thuis werken en thuis leren • Kansen door automatisering → innovatie • Duurzamer wonen (energiebesparing + duurzame energie) • Fossiele brandstoffen 	<ul style="list-style-type: none"> • Milieuvriendelijk • Veiligheid • Elektrische auto / zonne-energie • Nog geen zelfrijdende auto • OV sneller en efficiënter • Elektrische fiets • Vervoer over water

Figuur 3. Samenvatting bevindingen.

Aan de hand van wat het OWC Jongerenteam heeft gezien en gehoord tijdens de schoolbezoeken over de hoofdthema's van het MIRT-onderzoek en de thema's die in de gebiedssessie met de NJN naar voren zijn gekomen zijn er, in samenwerking met een aantal andere jongeren, vier jongerenthema's tot stand gekomen die het Jongerenteam de komende periode verder zal gaan uitdiepen. In het overzicht op de volgende pagina worden de vier jongerenthema's benoemd en toegelicht aan de hand van de meest besproken onderwerpen tijdens de schoolbezoeken en gebiedssessies van het OWC Jongerenteam (zie figuur 4).

Figuur 4. Overzicht jongerentema's.

3.4. Gebiedssessie – Scenario's voor de toekomst

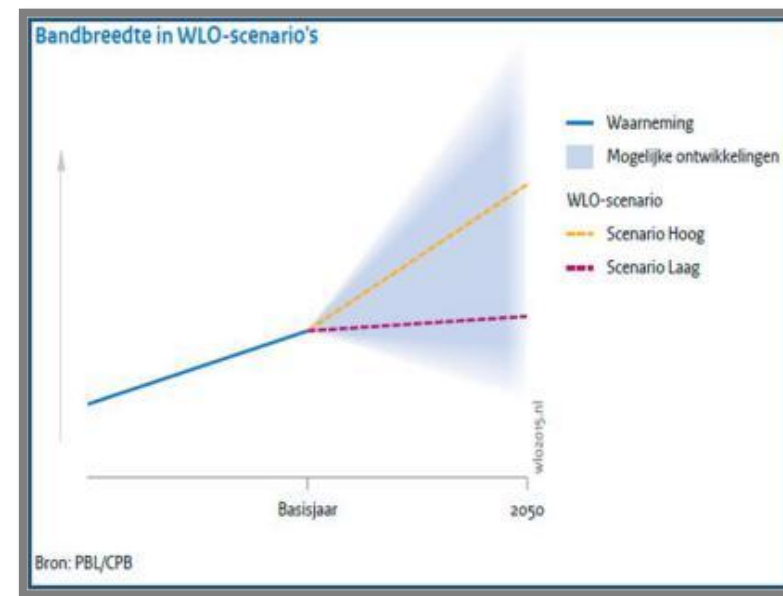
Op maandag 22 februari 2016 vond de derde gebiedssessie van het OWC Jongerenteam plaats bij DOKo30 in Utrecht. De gebiedssessie stond in het teken van de scenario's voor de toekomst. Als uitgangspunt voor deze scenario's heeft het OWC Jongerenteam ervoor gekozen om de al bestaande WLO (Welvaart en Leefomgeving) scenario's uit te werken op de thema's die jeugd het meest belangrijk vindt. Deze jongerenthema's zijn in eerdere sessies met jongeren tot stand gekomen.

De thema's die jongeren het meest belangrijk vinden binnen het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam zijn:

- Sociale behoeften
- Circulaire economie
- Onderwijs
- Werkgelegenheid

De WLO scenario's schetsen aan de hand van de huidige trends en ontwikkelingen de toekomst tot 2050 (zie figuur 5). Er worden twee scenario's voorspeld:

1. een scenario waarbij uitgegaan wordt van een hoge economische groei van 2% in combinatie met een hoge bevolkingsgroei: scenario 'Hoog'.
2. een scenario waarbij uitgegaan wordt van een lage economische groei van 1% in combinatie met een lage bevolkingsgroei: scenario 'Laag'.

Figuur 5. WLO scenario's.

Tijdens deze avond heeft het OWC Jongerenteam met andere jongeren en kennispartners uit het onderzoek een beeld geschetst van sociale behoeften, circulaire economie, onderwijs en werkgelegenheid binnen deze twee scenario's. Alle deelnemers vertegenwoordigden hierbij één van de hoofdthema's landschap, economie of bereikbaarheid.

3.4.1. Scenario Laag

Binnen het scenario Laag werd uitgegaan dat de overheid weinig tot geen grote investeringen zal doen. Dit heeft negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid en zal vooral invloed hebben op mensen met lage en midden inkomens. Op het gebied van bereikbaarheid zullen landelijke gebieden minder bereikbaar worden. Als positief gevolg zullen burgers sneller zelf initiatieven ondernemen om in hun sociale behoeften te kunnen voorzien. Dit betekent dat er kansen liggen voor de deeleconomie, waar mensen hun bezittingen delen met anderen. Minder werk, betekent meer tijd, en de mensen in de deeleconomie zullen hun tijd investeren in de gemeenschap en hun omgeving. Onderwijs wordt in dit scenario voor veel groepen te duur. Mede door deze reden zullen jongeren vooral online opzoek gaan naar manieren om te leren. Omdat landschap, milieuvervuiling en duurzaamheid door jongeren als belangrijk worden ervaren zullen jongeren mede dankzij deze online educatie steeds meer zorg gaan dragen voor hun leefomgeving.

3.4.2. Scenario Hoog

In het hoge scenario zal de overheid, in tegenstelling tot het scenario laag, wel investeren in goede verbindingen en meer werkgelegenheid. Hierdoor zullen mensen over het algemeen meer te besteden hebben en zich makkelijker kunnen verplaatsen tussen verschillende regio's. Zij kunnen in dit scenario ook duurzamere keuzes maken, zoals het kopen van streekproducten. Verwacht wordt dat hiermee de lokale economie gestimuleerd wordt en de circulaire economie op grote schaal in opkomst is. Het scenario heeft tevens als gevolg dat de samenleving meer individualistisch wordt en de verstedelijking zal toenemen.

Het schetsen van deze toekomstscenario's geeft een globaal beeld over de mogelijke toekomstige ontwikkelingen op de thema's die jeugd nu aangeeft het meest belangrijk te vinden. Het helpt ons in het proces naar wat nu echt nodig is voor de ontwikkeling van het projectgebied. Het is dan ook van belang dat het OWC Jongerenteam samen met andere jongeren uit het projectgebied op zoek gaat naar de doorvertaling van deze scenario's en in beeld brengt welke behoeften en problemen er op lokaal niveau spelen en welke oplossingen jongeren hiervoor zien.

3.5. Gebiedssessie – Strategie OWC Jongerenteam

Op vrijdag 26 februari 2016 organiseerde het OWC Jongerenteam een gebiedssessie met jonge beleidsmakers van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (JonglenM) en andere jong professionals uit het netwerk. De bijeenkomst vond plaats bij DOKo30 in Utrecht. Tijdens deze bijeenkomst riep het OWC Jongerenteam de hulp in van de jonge beleidsmakers om zicht te krijgen op alle opgehaalde informatie tijdens de gebiedssessies en schoolbezoeken en te komen tot een einddoel en strategie voor de volgende fase.

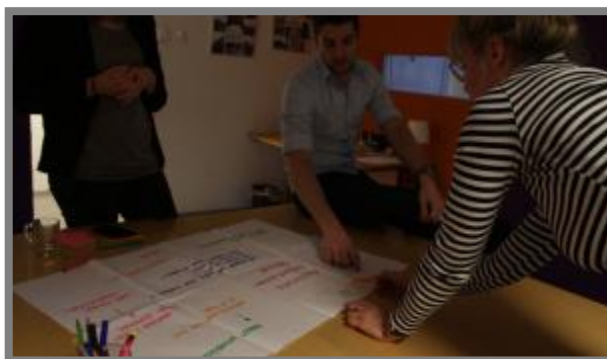
Allereerst lieten we zien welke activiteiten er deze periode hebben plaatsgevonden en welke ideeën en kernpunten hieruit naar voren zijn gekomen. We lieten ze inspireren door alle collages die jongeren in onze creatieve sessies gemaakt hebben over de drie hoofdthema's, landschap, economie en bereikbaarheid. Hierna hebben we de jong professionals gevraagd wat zij als (haalbaar) einddoel zien voor het OWC Jongerenteam binnen deze fase van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam.

Aan de hand van deze ideeën en tips hebben we de volgende hoofdactiviteiten geschetst als onderdeel van de laatste fase:

1. Een helder toekomstbeeld over de jongerenthema's; sociale behoeften, circulaire economie, onderwijs, werkgelegenheid, aan de hand van concrete ideeën en oplossingen.
2. Een manifestatie in juni 2016 waarbij jongeren en beleidsmakers met elkaar in dialoog zullen gaan over deze jongerenthema's
3. De start van een DENKTANK bestaande uit jongeren die ook in de toekomst willen blijven meedenken over allerlei beleidsvraagstukken.

Nadat deze drie activiteiten als einddoel werden vastgesteld is de groep uiteen gegaan in twee teams om de stappen naar het einddoel verder uit te stippelen. Hieruit kwam naar voren dat het vooral belangrijk is om nog meer jongeren te ondervragen en de jongerenthema's zo verder uit te diepen en te concretiseren. Zo kunnen we per thema samen met de jongeren tot slimme oplossingen en ideeën komen voor lokale problemen, uitdagingen en behoeften. Het is hierbij van belang om uit te gaan van de huidige situatie waarin de jongeren zich begeven en de ideeën toe te spitsen op de regio. Hiermee kunnen we een helder toekomstbeeld creëren aan de hand van wat de jeugd belangrijk vindt voor hun omgeving en in beeld brengen welke activiteiten er ondernomen kunnen worden om dit te realiseren. De uitdaging is om hierbij de onderzoeksvraag over de A1 in het zicht te houden. Hoe het OWC Jongerenteam dit precies zal aanpakken wordt beschreven in het volgende hoofdstuk.

4. Derde fase

De derde fase zal het OWC Jongerenteam gebruiken om de vier gekozen jongerenthema's; sociale behoeften, onderwijs, circulaire economie en werkgelegenheid, in samenwerking met andere jongeren verder uit te diepen. Het OWC Jongerenteam heeft de volgende hoofdactiviteiten geschetst als onderdeel van de laatste fase:

1. Schoolbezoeken in de derde fase

Het OWC Jongerenteam zal in deze laatste fase van het onderzoek op bezoek gaan bij een aantal scholen in en rondom het projectgebied van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam. Het doel van deze bezoeken is de gekozen jongerenthema's verder uit te diepen. We zullen samen met leerlingen onderzoeken welke kansen, problemen, ideeën en oplossingen er in hun omgeving gezien worden. Per school zal er één jongerenthema met daarbij behorende deelvragen centraal staan. In samenwerking met het Trajectum College zal een voorbeeldtraject worden uitgezet waarbij de leerlingen zich tijdens een aantal lessen zullen verdiepen in een door hun gekozen jongerenthema. De leerlingen zullen dan met hun kennis deelnemen aan de dialoog tijdens de jongerenmanifestatie op woensdag 8 juni 2016.

2. Jongerenmanifestatie op woensdag 8 juni 2016

Tijdens een grote gezamenlijke bijeenkomst zullen jongeren en beleidsmakers met elkaar in dialoog gaan over de gekozen jongerenthema's; sociale behoeften, circulaire economie, onderwijs, werkgelegenheid. Deze jongerenthema's zullen aan de hand van dialoogvragen worden opgedeeld. Een aantal schoolklassen waar het OWC Jongerenteam op bezoek is geweest, (politieke) jongerenverenigingen en andere betrokken jongeren uit het netwerk zullen deelnemen aan deze bijeenkomst. Ook zullen alle betrokken beleidsmakers bij het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam, JonglenM'ers en wethouders van de betrokken gemeenten in het MIRT-onderzoek worden uitgenodigd. Het doel van deze bijeenkomst is te laten zien waarom jongeren deze thema's zo belangrijk vinden en welke mogelijkheden zij zien voor de ontwikkeling hiervan.

3. Jongeren DENKTANK

Het OWC Jongerenteam zal natuurlijk graag mee willen blijven denken in het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam, maar wil ook de mogelijkheid onderzoeken om jongeren de kans te geven op de lange termijn betrokken te zijn bij het maken van beleid. Daarom zullen wij de mogelijkheid onderzoeken om in samenwerking met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een DENKTANK van jongeren en jong professionals te organiseren die breed kan worden ingezet en ook in de toekomst mee zal blijven denken over allerlei beleidsvraagstukken.

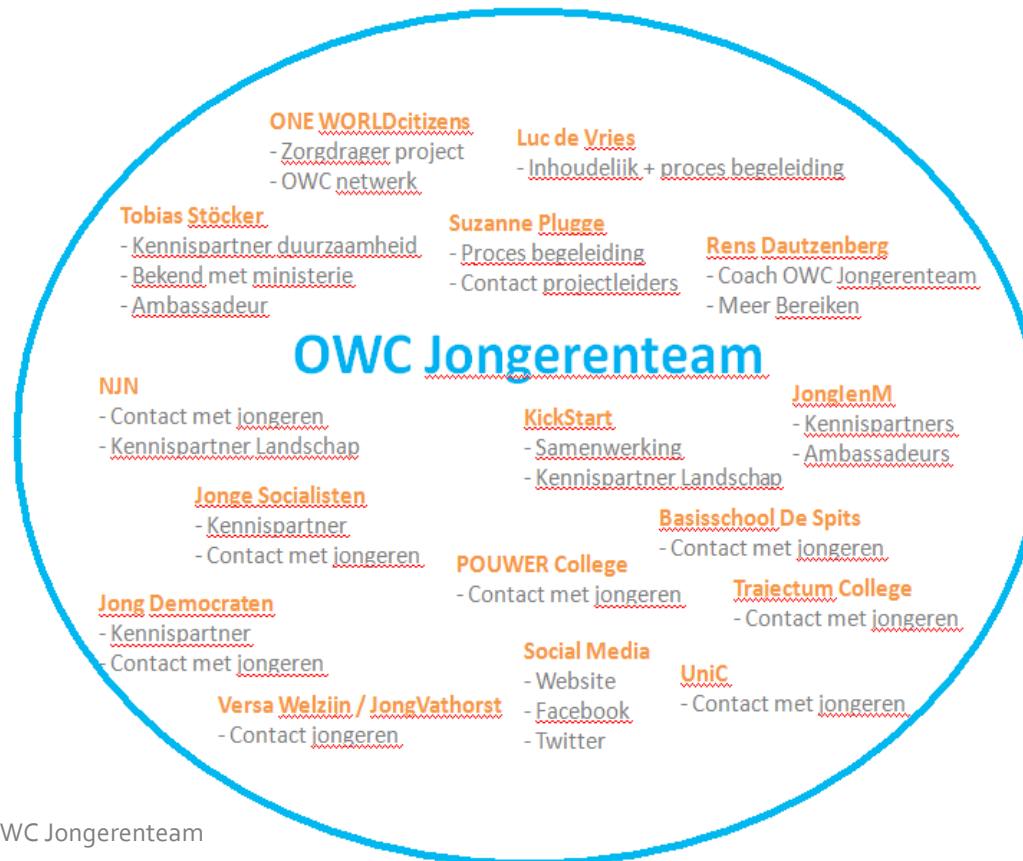
Het OWC Jongerenteam hoopt door deze activiteiten te laten zien wat jeugd nu écht belangrijk vindt en dat jongeren kunnen en willen meedenken in het proces van het maken van beleid.

5. Het netwerk

Het OWC Jongerenteam vindt het belangrijk om ook andere jongeren uit het projectgebied te betrekken bij het onderzoek. Daarom bouwt het team aan een structureel netwerk van nieuwe partners uit de regio. In samenwerking met deze nieuwe partners (onderwijs e.a. organisaties waarbij jongeren betrokken zijn) wil het team ook de volgende fase van het onderzoek inrichten.

Het OWC Jongerenteam maakt niet alleen verbindingen met onderwijsinstellingen en jongerenorganisaties, maar ook met andere betrokken partijen uit het MIRT-onderzoek. Een overzicht van het huidige netwerk van het OWC Jongerenteam wordt hieronder weergegeven (zie figuur 6).

Figuur 6. Netwerk OWC Jongerenteam

6. Afronding tweede fase

In dit begeleidende rapport worden de resultaten uit de eerste en tweede fase van het onderzoek door het OWC Jongerenteam beschreven. Het OWC Jongerenteam is sinds 1 oktober 2015 van start gegaan en heeft zich in de periode van oktober t/m november 2015 verdiept in de inhoudelijke analyse van het MIRT-onderzoek, de dialoog gevoerd tijdens het OWC event 2015, de start gemaakt voor een netwerk van nieuwe partners uit de regio, een eerste gebiedssessie in het kader van de SWOT analyse georganiseerd en deelgenomen aan de gebiedssessie omtrent de scenario's van het projectteam van het Ministerie. In de tweede fase (december 2015 t/m februari 2016) heeft het team onderzocht welke onderwerpen jeugd belangrijk vind en waarom, tijdens schoolbezoeken onderzocht hoe jongeren de toekomst van de hoofdthema's landschap, economie en bereikbaarheid zien, de vier belangrijkste jongerenthema's ontdekt en aan de hand hiervan de toekomst geschetst en in samenwerking met jong professionals het einddoel en de weg hiernaar toe vastgesteld. Daarnaast blijft het netwerk van het OWC Jongerenteam zich uitbreiden met betrokken jongeren, onderwijsinstellingen en organisaties.

De activiteiten die het OWC Jongerenteam in de volgende fase zal ondernemen staan beschreven in hoofdstuk 4 van dit rapport. Dit zal tijdens de projectteambijeenkomst op dinsdag 22 maart 2016 worden gepresenteerd en waar nodig nog verder worden aangescherpt.

Dit rapport zal nog eenmaal (juni 2016) worden aangevuld met de resultaten uit de derde fase van het onderzoek. Ook zal er in de laatste fase een videoverslag worden opgeleverd om de activiteiten van het OWC Jongerenteam in beeld te brengen.

Bekijk [hier](#) het videoverslag van deze tweede fase van het OWC Jongerenteam.

Volg het OWC Jongerenteam ook via de website: owcjongerenteam.wordpress.com

Bijlage 1. Procesverslag

Het OWC Jongerenteam en het Ministerie werken voor het eerst samen in een nieuwe vorm om jongeren te betrekken bij het maken van beleid. Het proces wat het OWC Jongerenteam tijdens het onderzoek meemaakt is voor beide partijen erg leerzaam. In dit hoofdstuk besteden we dan ook aandacht aan dit leerproces. De teamleden van het OWC Jongerenteam delen hun ervaringen en beschrijven hun persoonlijke leerproces.

Emma:

Het proces van het OWC Jongerenteam is een interessant proces. Soms wat chaotisch, maar dat is het echt leren door te doen. De samenwerking met OWC teamcoördinator is top, aan het begin had ik weleens het idee dat het onduidelijk was wat er nou echt verwacht werd van het jongerenteam. De samenwerking met het Ministerie gaat goed. Er is duidelijk veel interesse voor ons werk. Soms mis ik overzicht of introductie. Ik had het fijn gevonden als er aan het begin van het proces wat meer uitleg was geweest over het beleidsmatige proces dat het ministerie inzet, bijvoorbeeld een soort introductie workshop. De laatste sessie heb ik wel wat extra informatie gekregen van de beleidsmaker, dat was erg leerzaam. De sessies in de klas hebben mij meer vertrouwen gegeven in het voor de groep staan. Een leerpunt vind ik het werken aan het ontwikkelen van vrijwilligers. Maar ook het inzicht krijgen in wat we de leerlingen op de school mee kunnen geven. Nu heb ik het gevoel dat het soms er eenrichtingsverkeer is. Het onderzoek staat centraal en de ontwikkelingen en begeleiding van vrijwilligers of leerlingen blijft vaak buiten beschouwing. Uit onderzoek naar motivatie van vrijwilligers is echter gebleken dat door aandacht voor ontwikkeling van de vrijwilligers tot prioriteit te maken deze vaak gemotiveerder en dus productiever zijn uiteindelijk. Hetzelfde zal gelden over deelnemers in een gebiedssessie, als we hun duidelijk kunnen maken wat hun winst is wanneer ze deelnemen, dan zullen ze veel gemotiveerder zijn om ook in de toekomst aan het project bij te dragen.

Harmen:

Ik heb de samenwerking met de teamcoördinator erg positief ervaren. Alice hield de touwtjes goed in handen toen we samen de gebiedssessie bij de NJN organiseerde. Vlak voor de workshops in februari heb ik een voltijd baan gevonden, waardoor ik minder tijd had voor het OWC Jongerenteam en niet de tijd had op aan de workshops mee te doen. Dit was erg jammer, maar ik ben blij dat het toch nog een groot succes is geworden!

Shane:

Het is een interessant proces, een proces dat mij altijd aan het nadenken houdt. Je gaat het probleem van het MIRT-onderzoek op verschillende manieren bekijken waardoor je breed blijft kijken naar het probleem.

De samenwerking met de teamcoördinator is uitstekend. Wij kunnen goed communiceren en bespreken wat er goed is gegaan en wat beter kan. Wij staan vaak achter elkaars beslissingen en stemmen vaak onze afspraken af. Ik ervaar de samenwerking met het Ministerie in mindere mate. Alles gaat in principe via de teamcoördinator. Ook al zou ik het wel leuk vinden om met betrokkenen van het ministerie te praten over nieuwe ideeën en nieuwe ontwikkelingen.

Ik heb geleerd om samen te werken aan een project waar mijn passie ligt. Ik kan hierdoor mezelf zijn en mijn kennis overbrengen en delen met anderen op mijn eigen manier. De scholenbezoeken gingen erg goed omdat ik me goed in mijn vel voelde. Zo ben ik graag een inspiration speaker of dagvoorzitter. De essentie van wat ik heb geleerd is dat ik mezelf kan zijn en dat je verder komt als je leert samenwerken. Omdat alles via een nieuwe manier van werken gaat moeten we geduld hebben.

Tim:

Mijn naam is Tim Bertens (Bertually). Als producent van de reportage en promotiefilm heb ik enige afstand tot de activiteiten van het OWC Jongerenteam. Door deze afstand heb ik het jongerenteam in werking kunnen zien en hoe ze ideeën ophalen op diverse scholen. Op het moment dat we binnenkwamen in een school merkte je dat er veel ideeën zaten binnen deze jongeren en dat was mooi om te zien, gezien dat veel van de onderwerpen waar jeugd over nadent ook actuele onderwerpen zijn.

Het OWC Jongerenteam is naar mijn ervaring een team vol gemotiveerde jongeren die graag mee willen denken over beleid en al goede ideeën hebben op jonge leeftijd. Er leeft bijzonder veel expertise binnen deze groep en dat heeft me aangenaam verrast. De teamcoördinator, Alice Korsch heeft hier een grote rol in het bij elkaar brengen van deze jongeren om ze te verbinden en te motiveren. De werkmethodeken die ze binnen de gebiedssessies en schoolbezoeken heeft toegepast waren ook erg geschikt voor deze doelgroep.

De samenwerking tussen Alice en mijzelf heb ik als vrij effectief ervaren. Het samenspel tussen de inhoudelijke expertise van Alice en de beeldende en communicatieve expertise van mezelf heeft tot een krachtige combinatie van beelden geleid. Dit zowel in de voorbereiding van de productie als in het samenstellen van het eindproduct.

Zelf geloof ik heel erg als je kracht van beeldmateriaal en inhoudelijke expertise kan combineren dat je een mooi inzicht kan geven in wat er gebeurt in beleidsprocessen zoals het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam. Zo kan iedereen geïnformeerd zijn en blijven zonder pagina dikke rapporten door te spitten. Al met al is het mij een genoegen met Alice Korsch en haar OWC Jongerenteam te mogen werken en ik hoop dat we deze samenwerking in de toekomst nog voor mogen zetten.

Alice:

Het proces wat het OWC Jongerenteam doormaakt tijdens het project is enorm leerzaam. Alles is geheel nieuw, de werkwijze, de samenwerking met het ministerie, de betrokken partners en mijn rol als initiator en teamcoördinator. Het is een ontdekkingstocht waar we worden getest op onze ondernemerskracht en flexibiliteit. In de eerste fase van het OWC Jongerenteam (oktober t/m november 2015) is veel tijd besteedt aan het vormen van het kernteam en het verdiepen in de soms complexe materie van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam. Er lag geen duidelijke opdracht voor en de verwachtingen waren nog niet goed met elkaar afgestemd. Dit maakte dat in het begin van het proces veel onzekerheid bestond, zowel bij mijzelf, als bij de teamleden en de programmamaker. De vraag was niet of het OWC Jongerenteam iets kon bijdragen, daar waren we allemaal van overtuigd, maar hoe? Vragen die door ons hoofd spookten; wat is ons einddoel? Welke stappen moeten we hiervoor nemen? Hoe kunnen we de jongeren in het projectgebied bereiken? En hoe komen we in contact met de scholen? De weg die het OWC Jongerenteam zou bewandelen werd in de tweede fase (december 2015 t/m februari 2016) wel steeds duidelijker. De kracht van het OWC Jongerenteam is dat zij de stem van jongeren kunnen vertegenwoordigen door met jongeren in gesprek te gaan, creatieve sessies op scholen te organiseren en gebiedssessies te faciliteren. Samen met de jongeren kan het OWC Jongerenteam een beeld vormen over waar jongeren over dromen, wat zij belangrijk vinden voor de toekomst en welke kansen en oplossingen er liggen voor de ontwikkeling van het projectgebied. Mede dankzij een aantal jong professionals en jonge beleidsmakers hebben we nu een duidelijk activiteitenoverzicht voor de komende periode (maart t/m juni 2016) om zo ons einddoel te kunnen bereiken en het Ministerie te overtuigen van de waarde om jongeren te betrekken bij het maken van beleid.

Persoonlijk heb ik tot nu toe al veel geleerd en nieuwe ervaringen opgedaan. Zo heb ik voor het eerst 'echt' voor de klas gestaan, heb ik verschillende creatieve sessies georganiseerd en mijn rol ontdekt als teamcoördinator van een groepje getalenteerde en intelligente jonge mensen. Het was een uitdaging om contact te leggen met de scholen en om jongeren te betrekken bij de gebiedssessies die het team organiseerde in het kader van het onderzoek. Dit bracht soms een grote onzekerheid en werkdruk met zich mee. Snel schakelen en flexibel handelen waren hierbij vereist om te komen tot een goede oplossing. Verder heb ik ervaren dat onze nieuwe werkwijze soms nog wat ver afstaat van de werkwijze van het Ministerie, zoals bijvoorbeeld de manier van verslaglegging via een website. Communicatie is hierbij "the key" en ook ik kan daar nog veel over te leren. Gelukkig werken we allemaal samen aan hetzelfde doel en is het wederzijdse begrip en de wil om elkaar verder te helpen erg groot. Dit alles zal bijdragen om van de samenwerking tussen het Ministerie en het OWC Jongerenteam een succes te maken. Met groot vertrouwen ga ik dan ook de volgende fase van het OWC Jongerenteam tegemoet.